

ἱπποστάσιον τοὺς ἵππους καὶ τὰ χρειώδη αὐτῶν, ἐσυνέχισα τὸ ταξείδιόν μου πρὸς νότον, μετὰ δίωρον δὲ πορείαν διελθὼν τὸ χωρίον Σαχινλῆ¹⁾) ἔφθασα εἰς τὸ κατάλυμα τῆς Μονῆς Asitaney Nefes²⁾ Sultan.

Ο σταθμὸς Τεκιέϊ Νεφάς Σουλτάν.

Αὕτη ἡ μονὴ εἶναι μία ὑψηλὴ ἔδρα³⁾ τοῦ δερβισικοῦ τάγματος τῶν Ελιγί⁴⁾ Μπεκτασίδων⁵⁾ ἐκτισμένη ἐπὶ ὑψηλοῦ οὐρανοῦ ψυχοῦ δροντικής⁶⁾ τοῦ Ταρταροῦ⁷⁾ κτόρου αὐτῆς φαίνονται ἡ νῆσος τῆς Μεσογείου "Ιμβρος καὶ ἡ νῆσος... τὸ Χνηλάρι φρούριον Αἴνος⁸⁾ καὶ αἱ πεδιάδες τοῦ φρουρίου "Υψαλα. Τόσον ὑψηλὰ ἐγείρει τὴν κορυφὴν ἀγέρωχα πρὸς τὸν οὐρανὸν τὸ δρός τοῦτο. "Ολα τὰ διαμερίσματα τῆς μονῆς ἦτοι ἡ θεοινὴ καὶ ἡ χειμερινὴ πλατεῖα, ὅλοι οἱ ξενῶνες, τὸ βασιλικὸν⁹⁾ μαγειρεῖον καὶ πολυτελεῖς¹⁰⁾ σταῦλοι¹¹⁾, τὸ διψοφυλάκιον, τὸ τέμενος καὶ ὁ φωτεινὸς θόλος τοῦ Μαυσωλείου ἐν αὐτῇ εἶναι ἐσκεπασμένα ἐξ ὀλοκλήρου μὲν κυανόχρωμον μόλιθδον¹²⁾ ὅλων τῶν μεγάλων τούτων φιλανθρωπικῶν ἱδρυμάτων τῆς μονῆς ὁ ἀγαθοεργὸς κτήτωρ εἶναι ὁ Ἐκμεδζί—Ζαδὲ Ἀχμέτ Πασᾶς. Ἐν αὐτῇ ἐνδιαιτῶνται 40—50 περίπου γυμνόποδες καὶ ἀσκεπεῖς τὰς κεφαλάς, σεμνοὶ καὶ σώφρονες ἐρωτόληπτοι μυστικισταί, ἐνδεεῖς καὶ πένητες, τεθλιμένοι¹³⁾ τὴν καρδίαν δερψίσαι. "Εκαστος ἐξ αὐτῶν διάγει τὸν βίον ἐν τηνι γωνίᾳ ἀπομονώσεως ὡς ἐρημίτης μακρὰν τοῦ λαοῦ. Μεταξὺ αὐτῶν ὑπάρχουν ἄτομα ὄντως ἀγνὰ καὶ κάτοχα παιδείας, πλεῖστοι δὲ τούτων ὑπηρετοῦντες τοὺς ἐπισκεπτομένους τὸ μοναστήριον ξένους διατέφρονται μὲν ὀλυτοτηνή τροφήν, ἐπαρκῆ μόνον διὰ νὰ μὴ ἀποθάνωσιν ἐκ τῆς πείνης. Εἰς δόλους δὲ τοὺς φιλοξενούμενους ὑπὸ τοῦ φιλοστόργου τούτου βασιλικοῦ μαγειρείου καὶ τοὺς γειτονεύοντας παρέχονται ἐπὶ μῆνας καὶ ἔτη δαψιλῶς τὰ ἀγαθά τῆς μονῆς ἐκάστην πρωταν καὶ ἐσπέραν ἀδιακόπτωται¹⁴⁾ καὶ ἀδιακρίτως εἰς πλουσίους καὶ πτωχοὺς γέροντας καὶ νέους καὶ εἰς μάγους¹⁵⁾). Ἐπὶ τῆς πλατείας τῆς σουλτανικῆς

16

1) Περακοχώρι.

2) "H Nefsi.

3) Asitan καὶ asitane αἱλή, οὐδός, ἀνάκτορον, πρωτεύουσα.

4) Ἰδρυτὴς αὐτοῦ ὑπῆρξεν ὁ Μπεκτάς, (=Ισος ὅμοιος) διάσημος δερβίσης σύγχρονος τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ὁθωμανικῆς δυναστείας Ὁσμάν.

5) Ἐνός.

6) Τοῦ Κεῖκαριούς (βασ. τῆς Περσίας ἐκ τῆς δυναστείας τῶν Κεῖανιδῶν).

7) Τοῦ "Ανταρα (ἢ Ἀντάρ) πολεμιστοῦ καὶ ποιητοῦ ἄραβος (VI αἰῶνος), ἐνὸς ἐκ τῶν συγγραφέων τῶν 7 προτελόμ. ποιημάτων (Moallakât),

8) Istable ἐκ τῆς Ἑλλ. (παραληφθεῖσα διὰ τῆς ἀραβικῆς).

9) Τετραυματισμένοι.

10) Πυρολάτρας.

Ἐγκώμιον τῆς κωμοπόλεως Σαπτσιλάρ

(προμηθευταὶ ἢ πωληταὶ στυπτηρίας)

Ἐκτισμένη εἰς τοὺς πρόποδας ὅρους αὗτη ἔχει ἐν τζαμίον, ἐν χάνιον καὶ 200 κεραμοσκεπεῖς οἰκίας. "Ολοὶ οἱ κάτοικοι τῆς κωμοπόλεως, μωα- μεθανοὶ τε καὶ μὴ, εἰναι ἀσύδοτοι ἀπὸ φόρους στρατιωτικῆς καταστάσεως, ὑποχρεωμένοι νὰ μετέχουν μόνον εἰς πολέμους. Οἱ μὴ μουσουλμάνοι κά- τοικοι δοι ἀσχολοῦνται μὲ τὴν ἐκσκαφὴν στυπτηρίας¹⁾ τοῦ δημοσίου καὶ παράδοσιν ταύτης εἰς τὸν θέμανην (διευθυντὴν τῶν φόρων)²⁾.

Τὸ ποσὸν τῆς ἐργολαβικῆς ἀναλήψεως (τῆς ἐκσκαφῆς τῆς στυπτη- ρίας) εἶναι πολὺ μέγα³⁾ ἀνερχόμενον εἰς τὸ ποσὸν τῶν 800 χιλάδων γροσίων⁴⁾.

Κρίμασιν οἵσι οἴδε Κύριος κατὰ τὴν διαμονὴν ἡμῶν εἰς τὴν κωμόπολιν ταύτην ἔφυγεν ἔνας δοῦλος μου καὶ ἔγινεν ἄφαντος⁵⁾. Ἀγανακτήσας λίαν ἐπὶ τούτῳ⁶⁾, ἀνέβην, τέλος εἰς τὸν ἵππον μου, ἐπέστρεψα εἰς τὰς Φερράς ἔλαβον ἔγγραφον ἐπισήμου κλησίου ἀπὸ τον δικαστήν καὶ δικα- στικοὺς κλητῆρας, μεθ' ὧν ἐπὶ ὀλόκληρον ἐμδομάδα μετέβαινον εἰς τὰ διά- φορα χωρία τῆς διοικήσεως Φερράν ποὺς ὅλας τὰς κατευθύνσεις,⁷⁾ ἐπεσκέ- φθην ὅλας τὰς τοποθεσίας καὶ αὐτῶν τῶν ὁρεῶν Σητσανλῆ⁸⁾, κατωφερίας αὐ- τῶν, ὅλας τὰς ὁδοὺς καὶ ἐπὶ τέλους τῷ θεῷ δόξα, κατώρθωσα νὰ περιέλθῃ εἰς χεῖράς μου δ τοισκατάρατος δοῦλος, τὸν ὄποιον, δεδεμένον τοὺς πόδας καὶ βαρυαλγοῦντα τὴν καρδίαν ἔφεδον πάλιν εἰς τὸν σταθμὸν Φερεδεζίκ, δπον ἀφοῦ ἄπαξ⁹⁾) ἢ δίς ἐμαστύγωσα τὸν νέον καὶ τῷ ἔδειξα τὴν θαυματουργὸν δύναμιν τοῦ βουνεύρου τοῦ Εβλιγλὰ¹⁰⁾ καὶ ἀφοῦ ἐπέστρεψα ἐκεῖ εἰς τὸ

1) Σάπτη κοινωνία στυπτηρία.

2) Εμίν, κατὰ λέξιν, ἐμπιστος, διευθυντὴς διαφόρων κυβερν. ὑπηρεσιῶν (επα- net) μεγάλης εὐθύνης, ως ὁ νομάρχης τῆς πρωτευούσης (ἄλλοτε) Κωνιόλεως, δστις λέγεται φερί εμίν.

3) bögük, ἢ γρ. bilük δὲν δίδει ἔνοιαν.

4) Φαρτίον, βάρος καὶ ποσὸν 100 χιλ. γροσίων.

5) Κατὰ λέξιν ἐσχίσθη, ἢ γῆ καὶ ἐχώσθη εἰς αὐτήν.

6) Κατὰ λέξιν Kan basıma sıçradi ἢ ψυχή ἐπήδησεν εἰς τὴν κεφαλήν μου.

7) Κατὰ λέξιν : πρὸς B. N. A. καὶ Δ.

8) Ποντικοθίσιν.

9) Ἀλλη γραφή : bir eyi (καλά καλά).

10) Ὡς γνωστὸν ἡ λέξις evliya (πλ. τοῦ veli) καὶ ὡς ἐνικός ἀρ. σημαίνει δσιον, ἄγιον. Ἐνταῦθα ὑπανίσσεται τὸ θαῦμα τῆς ὅπε ἀγιον ευρέσεως καὶ τιμωρίας τοῦ ἀποδράσαντος.

ταύτης μονῆς ὑπάρχει δεξαμενὴ ὕδατος διαυγοῦς¹⁾ , τὸ ὕδωρ τῆς ὁποίας κατὰ τὸν μῆνα Σεπτέμβριον, ἀρχὴν νέου ἔτους²⁾ γίνεται ψυχρότατον ὡς τεμάχιον πάγου.

‘Η μονὴ ἔχει εἰσέτι ἔνα ἀξιοπερίεργον καὶ μυστηριώδη μῆλον³⁾ εἰς τὸν ὁποῖον προσέρχονται ὅλοι ἀπὸ τὴν πεδιάδα τοῦ Αἴνου καὶ τὸ φρούριον τῆς Μακρῆς, ὡς καὶ ἐκ τοῦ Διδυμοτείχου οἱ κάτοικοι διὰ νὰ ἀλέθωσιν (σῖτον εἰς) ἀλευρὸν εἰς τὸν ἀνεμόμυλον τοῦτον. Τὸ μυστήριον ἔγκειται ἐν τούτῳ, ὅτι εἰς ἄπο τόσων ἐκατονταετριῶν ὑπαρξεῖν τοῦ μύλου τούτου, εἰς οὐδὲν μέρος⁴⁾ αὐτοῦ δὲν ἐπῆλθε φθορὰ⁵⁾ καὶ η πέτρα αὐτοῦ δὲν ἐτρίβη⁶⁾ ποσῶς.

Θέαμα θανατάσιον ἀποτελεῖ ἐνταῦθα η ἐκβολὴ εἰς τὴν ἐλληνικὴν⁷⁾ θάλασσαν παρὰ τὸ φρούριον τοῦ Αἴνου τριῶν μεγάλων ποταμῶν, οἱ ὁποῖοι ἐπὶ τοῦ ὑψηλοῦ τούτου ὅρον προχωροῦντες μὲν τῆς πόλεως τῆς Ἀγδριανού ποτέλεως φέρουσιν ὡς ὠκεανοῖ.⁸⁾ Ή τοποθεσία εἶναι λίαν ἀξιοθέατος.

Ο Νεφές Σουλτάν⁹⁾ εἶναι ἐνταφιασμένος ἐντὸς ὑψηλοῦ θολωτοῦ μαυσωλείου τετραγώνου σχήματος, μολυβδοσκεποῦς.

Στίχος¹⁰⁾ εἰς τὸν γράψαντα¹⁰⁾ ἀνήκων. ‘Ο ἐλαιογράφος¹¹⁾ τοῦ Σουλτάνου εἶναι ἔνας ἄνδρας (παλλικάρι), τὸ γά εἶναι τις ἐλαιογράφος εἶναι

θεράπεια
τούτη τούτη
εναπόλεις τούτη.

cidas
19 // οπίσθετος

1) "Υδωρ ζωῆς (abu hayat)

2) Nevruz, ή νέα (πρώτη) ήμέρα τοῦ νέου ἔτους κατὰ τοὺς ἀρχ. Πέσασας.

3) Deyirmen μῆλος (εἰς τὴν Ἀγκυραν ή λέξις προφέρεται dephmen) ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δῆλοι ὑδρόμυλον (=su deyirmeni) κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὸν ἀνεμόμυλον yel deyirmeni. “Αλλη γραφή γει deyirmeni (πρβλ. τουφρ. καθυρογλώσσημα: deph mene girdi köpek κτλ.).

4) yerinē “Αλλη γραφή perine (πτερὸν αὐτοῦ).

5) “Η λέξις zahmē τοῦ κειμένου δῆλοι πλήκτρον (περσ.) καὶ ἴμαντα ἀνοσολέως (τουρκ.). Καλλιτέρων ἔννοιαν δίδει η λέξις zahm tραῦμα πληγή. Έτι φυσικωτέρα η ἄλλη γρ. rahme=οῆγμα, ραγᾶς.

6) Δὲν ἐφαγώθη.

7) Bahri Rum (Βαρι θάλ.).

8) Nefes Sultan ή Nefs Sultan ὁ Ἰδιος Σουλτάνος=ή πνοή τοῦ Σ. Ο Ἐβλιγιάδια τοῦ κατωτέρω στίχου του δίδει καὶ τρίτην γραφήν Nakş Sultan (ζωγραφία, βαφη, κέντημα, ποίκιλμα) η Nakksa S.= ἐλαιογράφος. Νεφές εἶναι τὸ δερβισικὸν ονομα τοῦ πάτρωνος τῆς μονῆς ἀξιωθέντος τοῦ ἀνωτάτου βαθμοῦ τῆς δσιότητος (Σιλιάν) / «Νεφές» δονομάζεται καὶ εἰδος Μπεκτασικῆς ποιήσεως.

9) Κυρίως δίστιχον, στίχος εἰς 2 ἡμιστ.

10) Εἰς τὸ συγγραφέα τοῦ παρόντος συγγρ.

11) “Η 2) η ἐλαιογραφὴ τοῦ Σουλτάνου εἶναι (δεικνύει) ἔνα ἄνδρα, τὸ λαμβάνειν ζωγραφίαν (=ἐλαιογραφεῖν) εἶναι ἔργον ἀνδρικὸν (4 ἑκδοχαὶ ὁρθογραφίας καὶ γραφῆς κειμένου: Nakş Nakkaş, nefs καὶ nefes δίδουν διάφορον ἔννοιαν). Τὰ περισσότερα τῶν ἀντιγράφων ἀστικά δυσχεραίνουν λίαν τὴν κριτικὴν τοῦ κειμένου. “Η 3)

ἴδιον ἀνδρὸς ¹⁾). Διὰ τὴν πτωχίαν (σου) νὰ καυχᾶσαι, (διότι) τοῦτο εἶναι ὑπεροχὴ ²⁾ ἐν τῷ κόσμῳ.

Τὸν αὐτὸν στίχον τὸν ἄκομψον ³⁾ ἀφοῦ ἐγράψαμεν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ τούχου τοῦ ἐσωτερικοῦ μέρους τοῦ παμφαοῦς τούτου θόλου (τοῦ μαυσωλείου) καὶ ἀνεγνῶσαμεν ἐν κεφάλαιον «περὶ ἀγγέλων» ⁴⁾ τοῦ ἱεροῦ Κορανίου ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ἀγαλλομένης ψυχῆς αὐτοῦ, διενείμαμεν δῶρα ἐλεημοσύνης κάριν ἀξιομισθίας τῆς ἀγίας αὐτοῦ ψυχῆς. Εἰς τὰ 4 μέρη τοῦ φωτοβολοῦντος τάφου αὐτοῦ ἐντὸς τοῦ ὑψηλοῦ καὶ φωτεινοῦ τούτου κήπου τόσαι τιμητικὰ φράσεις, (ἐπιγεγραμμέαι) καὶ λυχνίαι, κονδῆλαι καὶ κηρυπήγια πολύφωτα καὶ πολυέλαια ὑπάρχουν, ὡστε (ἡ ἀξία αὐτῶν) δύναται νὰ ἀποτελέσῃ περιουσίαν ἐνὸς δλοκλήρου ἀλγυπιακοῦ θησαυροῦ. Οἱ πτωχοὶ (δερβίσαι) ὁντίζουν ὁδόνερον ἐπὶ τῶν ἐπισκεπτῶν καὶ συγχρόνως καίουν διάφορα θυμιάματα καὶ εὔσαμα ἀρώματα δλόης καὶ μόσχου. Χάριτι θείᾳ ἀξιωθέντες νὰ ἐπισκεφθῶμεν καὶ τὸ μοναστήριον τοῦτο, κατέβημεν ἔκεῖθεν, μετὰ πορείαν μιᾶς ὥρας εἰς τὰς θερμὰς πηγάς.

Περιγραφὴ τῶν πηγῶν τῶν θερμῶν γηῖνων ὑδάτων.

Κάτωθι τῆς Σουλτανικῆς τανῆς μονῆς ⁵⁾ ὑπάρχει μία τοιαύτη θερμὴ πηγὴ ὅποιαν δὲν εἰδον ἐγὼ τόσον ὀφέλιμον οὐδαμοῦ, οὔτε εἰς τὸ Βυζάντιον, εἰς τὴν Ἀραβίαν, Περσίαν, Μακρηγύη, Βουχάραν καὶ Εὐρώπην ⁶⁾ οὔτε εἰς τὴν Προύσαν, ἐν ᾧ λόγῳ εἰς οὐδὲν μέρος τοῦ κόσμου ⁷⁾ μολοιότι καὶ ἐπτακόσια ἑβδομήκοντα λουτρά ⁸⁾ εἰδον, εἰς ὅλα εἰσῆλθον ἀλλὰ δὲν εύρον κανέναν θερμόλουτρον τόσον ὀφέλιμον ἐκτὸς τοῦ λουτροῦ τοῦ φρουρίου Βρυ-

τὸ ἄτομον τοῦ Σουλτάνου εἶναι ἀνήρ κ.τ.λ. ἦ 4) ἡ ἀναπνοή τοῦ Σ. δηλοῖ ἀνδρα (ζῶντα), τὸ γάρ ἀναπνέεν εἶναι ἴδιον ζῶντος.

1) Γενναότης.

2) "Ιδιον" ἀρχηγοῦ (serverlik).

3) Οὐργὸν ἔντευπον (ἀνάξιον δημοσιεύσεως). Ἐνδειξις μετριοφροσύνης τοῦ Ἐβληγίας ἀλλὰ καὶ λίαν εὔστοχος ἐν τῇ πραγματικότητι.

4) Σουρέτον Ἐλμελείκετον (καὶ Φατήρ) Κεφάλαιον οἱ ἄγγελοι ἢ ὁ δημιουργός / XXXV τοῦ Κορανίου.

5) Ἡ λέξις cengin (τολέμου) καὶ ἡ ἄλλη γρ. seginin (⁹⁾) καὶ denginin δὲν δύουν ἐννοιῶν. Οἱ ἔκδ. προτείνειν γρ. zeminiini (γῆς αὐτοῦ) ἀνευ ἀποχρώντος λόγου. Κατὰ τὴν γνώμην μου πρόκειται ἀπλῶς περὶ τοῦ ὄποκορο. ciyinīn ἡτις συνδεδεμένη μὲ τὴν πρὸ αὐτῆς λέξιν asitane (αὐλή, μονή, ἔδρα) δηλοῖ τὸ μονιδιόν, περὶ οὗ ὁ λόγος. Οὐχ ἡτον πιθανή καὶ ἡ γρ. ἡν προτείνω caginīn (τοῦ τόπου).

6) Κατὰ λέξιν Γαλλία.

7) Εἰς τὰ 7 κλίματα τῆς οἰκουμένης.

8) Ἡ λέξις tataral μοναχοὶ δερβίσαι καὶ ἡ λέξις τῆς Σοφίας b a b a s i δηλοῦν τὰ θερμὰ λουτρά Kaplica cılıca Kavza (hamam) ἀτινα εὑρίσκονται ὑπὸ τὴν προστασίαν αὐτῶν ὡς τῶν πατρών των προσκυνημάτων.

9) Ἰδών (gorup) καὶ παρακάτω : εἰσελθών (giritip) εἰς τὸ κείμενον ἔχουν τὴν αὐτὴν ὁρθογραφίαν.

δινίου μὲ πρατίνους¹⁾ θόλους, καὶ τοῦ²⁾ τῆς Σόφιας καὶ τοῦ λουτροῦ³⁾ τούτου τοῦ Νεφέλης Σουλτάν.

Καὶ αὐτὸς ὁ Σουλτάνος Μεχμέτ ὁ Δ' ⁽⁴⁾) εἰσελθών εἰς τὰ θεομά ταῦτα λουτρά, καὶ δι' ιδίας αὐτοφίας καὶ πείρας διαπιστώσας τὴν ὀφέλειάν των εἶπε : Μὰ τὸν θεὸν εἶναι πολὺ καλλίτερα ἀπὸ τὰ θεομά λουτρὰ τῆς Προύσσης.

Ο Σουλτάνος Μεχμέτ ἀφοῦ ἐλούσθη εἰς τὴν θερμοπηγὴν ταύτην ἀνέβη εἰς τὴν Μονὴν «Νεφές Σουλτάν» καὶ ἀφοῦ τὴν ἐπεσκέψθη ηδόκησε νὰ δώσῃ τὰς ἔξης πληροφορίας ἐπεξηγηματικὰς τοῦ ὀνόματος (τοῦ κτήτορος ἢ πατρῶνος) τῆς Μονῆς:

Νέφοι Σουλτάν είναι ό Δουζμεδέξιο¹⁾ Μουσταφᾶ Τσελεπῆς, υἱός του Βα-
γιαζίτ Χάν του Κεραυνοῦ—ἐκ τοῦ ἀγνοῦ γένους τῆς ἡμετέρας δυνα-
στείας²⁾ τοῦ Ὁσμάν,—ὅστις ἐγκαταλείψας τὸν κόσμον ἔκουψε τὸν ἑαυτόν
του ἐνταῦθα καὶ κατατυχήσας τὸ σῶμα του εἰς τὴν μοδην ταύτην, ἐνετρύ-
φησεν ἐνταῦθα ἐν πλήρει ἀγνοίᾳ τοῦ λοιποῦ ἐχθρικοῦ κόσμου. Κατόπιν
ἐνεφανίσθη κἄποιος (ψευδο-)Δούζμεδέξιο³⁾ Μουσταφᾶ. Τοῦτον ἀπαγχούσαν-
τες εἰς τὸ Οὔζον Τσαρσῆ⁴⁾ τῆς Θεσσαλονίκης, ἔλεγον, ὅτι «ὅ βασιλόπαις
Μουσταφᾶ ἀπηγχούσθη καὶ ἀπῆλλαγημεν ἀπὸ τὰ βάσανά του». Ἀλλὰ καὶ
τότε ὁ βασιλόπαις Μουσταφᾶ ἦν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ πάτρωνος (τοῦ δερ-
βισικοῦ τάγματος⁵⁾ ὥπο τὸ δύναμα⁶⁾). Νέφος Δεδέ⁷⁾ εἰς τὴν δερβισικήν
μονὴν ταύτην, ὃς βασιλεὺς εἰσέτι τοῦ κόσμου⁸⁾».

Οὗτο διηγούμενος ὁ ἔδιος Σουλτάνος Μεχμέτ Χάν ὁ Δ' ταῦτα, ηὐδόκησε νὰ χρηγήσῃ μεγάλας δωρεᾶς εἰς τοὺς πτωχοὺς τῆς Μονῆς Νεφές Σουλτάν καὶ ἐδωσεν ἐντολὴν μὲ τὰς λέξεις: «Εἰνε, ἀπὸ τὸ γένος μας (δικήτω, ἰδουτὶς τῆς μονῆς), ὑπηρετήσαιε καλῶς εἰς τὸ φωταγνὲς μαυσω-

1) "Ουσίαι. 2. σελ. 184. Κατά τὴν γραφήν yesil (ἢ ἐν τῷ κειμένῳ λέξις nesil καὶ αἱ γοστῖ; nil til. nīk δὲ δίδουν ἔννοιαν).

2) *baba - si* (Ιδα σημ. 2 σελ. 181) ήσως ὁ συγγρ. τὴν λέξιν *baba* ἐκλαμβάνει καὶ μεταφορικῶς ὑπὸ τὴν ἔννοιαν προγύνη (θεομολογίας).

3) Δέοντας ως διορθωθῆ εἰς hamami.— Ἡ λέξις hame=kalamos huma=tύφος πυετός και ἡ hamame περιτερά δὲν δίδουν ξεννοιαν. Ὁ ἐκδότης οὐδεμίαν σημειώνει πομπήσιν ἔγει.

4) Υἱὸς τοῦ Σουλτ. Ἰμπραχίμ τοῦ Α' προβλ. Kammer T. X. 179.

5) Κυρ. : οἰκογενείας.

6) Μακρὰ ἀγορά.

7) Kitmeti pirede ἀλλή γρ. kitmet idup, ὁ ἐκδότης προτείνει ἀντί pirede, yerinde (*εἰς τὸν τόπον*).

8) Ψευδώνυμον.

9) Ο γέρων Νεφές, κατωτέρω Ναΐσ-Ι-Σουλτάν.

10) Ἡτο εἰσέτι μεταξὺ τῶν ζώντων ἐν τῷ κόσμῳ.

λεῖον του», καὶ ἀνεχώρησε. Οὐδεμία τρόντι ὑπάρχει ἀμφιβολία, διὸ οὗτος ὁ Ναψ-Ι-Σουλτάν¹⁾ εἶναι δὲ Μουσταφᾶ Τσελεπῆ, νιὸς τοῦ Σουλτάνου Κεραυνοῦ. Περὶ αὐτοῦ μάλιστα διηγοῦντο εἰσέπι καὶ τοῦτο, ὅτι ὁ κόσμος ενδίσκετο ἐν πενίᾳ καὶ μεγάλῃ ἐνδείᾳ καὶ ἔξω μετὰ ὀλιγαρχείας, οὗτος²⁾ ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ θυλακίου του ἕνα πολύτιμον λίθον ἀπὸ τὸν ὀκεανὸν τῆς γενναιοδωρίας του, τὸν ἐπώλησεν, ἀνεκαίνισε δὲ (διὰ τοῦ εἰσπραχθέντος ἐκ τῆς πωλησεως τοῦ πολυτίμου λίθου χρήματος) τοὺς θόλους, τὰ τζαμίκια³⁾ τὸ ἀναπαυτήριον, τὴν δεξαμενὴν καὶ τὰ ἀναψυκτήρια τοῦ λουτροῦ τούτου, ἐξ ὀνόματος ἄλλον ἀνθρώπου ἀπεβίωσε δ' ἕδιος 47 ἑτῶν καὶ ἐτάφη εἰς μονὴν ταύτην ὑπὸ τὸ σύνομα Ναψ Ι Σουλτάν⁴⁾ Ἐλεήσαι Κύριος αὐτόν.

Μετὰ τὴν ἐπίσκεψιν καὶ τοῦ προσκυνήματος τούτου, κατηνθύνθημεν πρὸς νότον καὶ ἐφθάσαμεν εἰς τὸ Βασιλικὸν ἄλσος.

Τὸ Βασιλικὸν ἄλσος⁵⁾ τὸ μέγα τοῦτο δάσος ἀποτελεῖ ὀρεοειράν τῶν Βαλκανίων. Ἀγέλαι εἴναι 40 χιλιάδων⁶⁾ ἵππων καὶ φορβάδων καὶ ἀτιθάσων πώλων διαχειμάζουν ἐνταῦθα καὶ βόσκουν.

Εἰδικοὶ δασονόμοι καταβαλοῦντες τὸ δάσος τοῦτο ἐξ ὀνόματος τοῦ Σουλτανικοῦ σταυλάρχου τιμωροῦ ἀστηρῶς καὶ ἐκείνους, οἱ ὅποιοι τυχὸν θά ἔκοπτον καὶ ἔν μόνον δένδρον ἐκ τοῦ ἄλσους τούτου.

Ἄφοῦ ἀνεπαύθημεν ἀνέτως ἐνταῦθα παρὰ τοῖς δασονόμοις καὶ ἐποργευματίσαμεν, ἐξεκινήσαμεν καὶ μετὰ πορειῶν ἡ ὥρῶν ἐφθάσαμεν εἰς τὸ ἀρχαίον φρούριον⁷⁾

Μαριλέ.

Τοῦτο ἀνεγερθὲν ὑπὸ τῶν βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων, κατὰ τὸ ἔτος 1187⁸⁾ διὰ τοῦ Βεργάτη Βέη, ἐνὸς ἐκ τῶν στρατηγῶν τοῦ Βαγιαζίτ τοῦ Κεραυνοῦ. Μέση τινα τοῦ φρουρίου αὐτοῦ ἐκ τοῦ χρόνου κατέρρευσαν. Οἱ ἄπιστοι κάτοικοι τοῦ φρουρίου τούτου ὑπηρετοῦσιν εἰς τὸ Σουλτανικὸν "Άλσος" καὶ εἶναι ἀσύδοτοι ἀπὸ ἐπίπονα δημόσια καθήκοντα ὡς φόροι, ποιναὶ εἰς ισόβια δεσμὰ κ.τ.λ., ἀνεγνωρισμένοι ὡς τιοῦντοι καὶ δὲν εἶναι μουσουλμάνοι.

1) Τὰ πείμενα δέ εἰ μὲν ἀναγινώσκονται ὡς Νεφές καὶ Νέφες, ὅτε δὲ ὡς Ναψ Ι (πρβλ. σελ. 183 σημ. 1).

2) Ὁ Νεφές Δεδέ

3) Υελώματη, θέσεις ἐν τῷ λουτρῷ ὅπου ἐκδύονται.

4) Ορα σημ. I. σελ. 186.

5) Κεφαλᾶς ἵππων κλπ.

6) Κατὰ λ. περιπατοῦν.